

Catalan A: literature – Higher level – Paper 1
Catalan A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Catalán A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Escrigui el comentari literari d'un dels textos següents:

1.

Mai m'hagués arribat a imaginar que la tristesa pogués tenir una forma tan obsessiva, fins i tot tan melodramàtica. Malgrat que encara no feia fred em passava les hores vora la xemeneia mirant, quasi catatònica, el foc. Les flames rera un vel de llàgrimes exhibeixen fosforescències insòlites, oscil·lacions inusitades. Comptava amb desesperació els dies que faltaven per a la seva tornada perquè suposava que aleshores sí que donaria senyals de vida. A estones, més serena, el convocava repassant les seves cartes, que em vaig aprendre de memòria, d'altres rellegint les seves novel·les.

Durant aquells dies precisament vaig adonar-me que les referències artístiques, tan sàviament emprades en les seves històries, solien atapeir-se en paràgrafs de les guies *Michelin*, que els concerts de música barroca als quals tanta afecció mostraven els seus personatges eren mal atribuïts, que els protagonistes masculins, especialment els triomfadors, mostraven davant la vida una actitud ampul·losa, quasi estentòria –com si el mateix rei els guardés les truges– que em semblà fora de lloc. Vaig llegir la seva obra amb uns altres ulls i vaig descobrir una infinitat de detalls que em paresqueren una exhibició de luxosa pedanteria, una tirallonga de falsedats. Ja sé que el poeta és un fingidor, que cal que ho sigui, i que, precisament en aquest fingiment, ha de mostrar-se sincer. Mai un actor és més convincent que quan de bon de veres fa teatre, quan interpreta un personatge distint a ell i s'afica dins la pell d'un altre d'una manera veritable. Mai és més vertader que quan menteix. No obstant això, el món que construeix a les seves novel·les em va semblar de cartó pedra, sense cohesió moral, sense un punt de vista homogeni que li donés entitat. Però vaig admirar, per contra, una vegada més, la seva habilitat a mantenir l'interès del lector fins al final per bé que, de vegades, es tragués de la mànega alguns elements d'una manera sobtada. I em seduï, com sempre, la destra utilització de la llengua, en la qual podia donar lliçons gairebé a tothom.

Fou precisament aquest tret de la seva obra el que em va portar a caure que, tal vegada, la nostra relació, basada essencialment en les paraules, eminentment literària, s'havia acabat així, de sobte, perquè a ell ja no li quedava res més a dir-me. Havia assajat diferents fórmules, emprat quasi bé tots els recursos al seu abast, exhibint tota la seva capacitat idiomàtica. Havia escrit la nostra relació, no l'havia viscuda. Tal vegada ni ell ni jo érem altra cosa que un munt de paraules que ara, de sobte, s'enfonsava amb dolor, renou i fúria per esclafar-nos o, tal vegada, ni tan sols un munt, qualsevol cosa amb menys entitat, un pastís de merenga enganxifós en el qual haguessin comparegut ja els primers símptomes de descomposició. Aquell matí de fa quasi un any, en tancar la porta de casa, va deixar darrera seu, encara embolicades amb paper de celofà i una gran llaçada rosa, protegides però ja contaminades, les paraules amb les quals jo tractava inútilment de cercar un sentit a la meva relació amb ell i, sobretot, d'interpretar aquest final inesperat.

Potser la nostra història –i ara, tenc més elements al meu favor per a suposar-ho així– no fou altra cosa que un assaig general previ a l'escriptura o l'escriptura mateixa en forma d'experiència de laboratori.

Carme Riera, *Qüestió d'amor propi* (1987)

2.

Poesia: foc i aire, irreductibles,
pels límits cordials, mentals. Les ales
d'un ocell impensat, rabents tal volta,
entre tantes cegueses. Sols uns homes,
5 o un de sol, en aquest batec reparen,
alt, invisible –i qui ho diria?– alegre,
ardidament alegre. És l'amorosa
tremolor enllà d'eròtiques tempestes;
un bes al fons del fel de les ferides;
10 a través dels temors, una esperança;
potser una sola veritat, o l'ombra
per on apunta: amarga, però certa.
La poesia porta una delícia
secreta entre els dolors, una bellesa
15 recòndita entre els monstres més palpables,
una potència màgica que torna
el nostre mot més nostre com més fondo.
Callem tant, que voldríem que uns pocs versos
trobessin en algú una orella atenta.
20 En la més trista, desolada estrofa,
un llunyà assentiment hi bat. Els versos
són això: sense el goig no existirien.
No el goig comú; un miracle solitari
i agraït comuniquen. Si tot fóra
25 dolor, només dolor, el vers callaria.

Marià Villangómez, *La miranda* (1958)